

Straža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka stane Din 1.50
Celoletna naročnina Din 35.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straža v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: R. Čuješ
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva 5 • Tisk Jugoslovanske tiskarne (K. Ceč)

Ljubljana, 28. aprila 1938

Leto IV — Številka 25

Celega človeka!

Nobenega dvoma ni, da so vsi svetovni nazori totalitarni. Ne zadovoljujejo se s tem, da bi samo v nekaterih stvareh odločujoče vplivali na človeka. Celega človeka zahtevajo zase z vsemi njegovimi sposobnostmi in v vsem njegovem ravnanju in nehanju. Saj že ime samo pove, da je svetovni nazor enoten pogled na svet in dogajanja v njem kot celoti. Res je, da ne tako, da bi svetovni nazor vseboval n. pr. zakonitosti gibanja ali sestave kristalov ali zgrajenosti rastlin, pač pa tako, da daje odgovor na ona velika, kot človeški rod stara vprašanja, ki pa so vendar za vsakega posameznika nova in pereča: odkod, kam in čemu?

Tudi katoliška vera, ki jo je Bog sam razodel, je totalitarna. Na ona vprašanja odgovarja, da je vse od Boga in naj vse živi in se razvija tako, da bo, služec Bogu, ohranjalo sicer prevržen, a po božjem usmiljenju in Sinozem trpljenju zopet vzpostavljeni božji red, kakor ga je Bog zamislil od začetka, in tako dok seglo svojo najvišjo popolnost, ki je za človeka z neumrjočo dušo, ustvarjeno po božji podobi in sličnosti, v neposrednem gledanju in spoznanju Boga. Razumu daje smernice, da spozna smisel življenja in voljo krepki z zakladi božje milosti, da more kljub oviram in slabostim, če resno hoče, v dejanjih slediti spoznanju. Zase zahteva celega človeka z vsemi njegovimi sposobnostmi in zmožnostmi. Za vse, kar človek na življenjskem potu sreča, mu daje samo možnost, da to, pa najsi bo denar ali narodnost ali ljubezen ali karkoli, spravi v skladen odnos z Bogom in z lastnim končnim namenom, v kolikor pa se v skladen odnos spraviti ne da, odkloni.

Katoliška vera ne pozna nobenih izjem in nikdar nikomur ne dovoljuje, da bi pustil svoj katolicizem pred vrati, kadar stopi v predavalnico v šoli ali tudi na univerzi, ne dopušča, da bi puščal svoj katolicizem doma, kadar gre na cesto ali na političen shod, ne dovoljuje, da bi spravljval katolicizem v mašno knjižico, kadar prime za čopič in slika ali kadar prime za pero in piše pesem, roman, časopis... Ne zahteva sicer od nikoogar, da bi se ustavljal sredi ceste in vpil: katoličan sem, zahteva pa od vsakogar, da počasti Najsvetejše tudi na najbolj prometni ulici, pa naj ga nosi duhovnik v slovesnem obhodu ali bolniku, prav tako ne zahteva od nikoogar, da napiše na knjigo: N. N. katoličan, zahteva pa od vsakogar, da v knjigi ne napiše ničesar, kar bi žalilo pravost ali katoliško vero; skratka, ne zadovoljuje se samo z zunanjo pripadnostjo katoliški veri, ampak zahteva živo življenjsko zvezo z božjim življenjem milosti v Cerkvi. Življenje pa se nikdar in nikjer zatajiti ne more.

Toda nikdar niso mogli vsi doumeti, — čudno je to — da se javlja življenje dreseva ne samo v koreninah, ampak tudi v deblu, vejah in vejicah in še celo v listih, cvetju in sadovih

ali saj nalike primera iz narave niso mogli na duhovno življenje prenesti. Drugače namreč ne moremo doumeti, kako so najprej posamezniki, sprva sicer tipaje in plašno, pozneje pa vedno bolj odločno — in vedno več jih je bilo — iskali posamezna polja človekovega udejstvovanja in jih skušali iztrgati iz celotne življenjske zveze, jih osamosvojiti in napraviti neodvisne od nosilca življenjskega soka, od katoliške Cerkve. Emancipacija, avtonomija — zvočni besedi za beg pred obveznostjo нравnih zakonov, kadar je človek znanstvenik, politik, umetnik in koncem koncev tudi, kadar je zasebnik, sta privedli vse življenje v kaos subjektivizma, samovolje in relativnosti, ko drži za enega to, za drugega drugo, ko mora š biti v Sovjetiji brezbožnik in boljševik. Emancipacija in avtonomija pa sta končali pod giljotino absolutne Države. Ta absolutna Država, tehnično čudo XX. stoletja z izredno dobro izdelanim in dobro delujočim mehanizmom, je sicer sama po sebi nedolžna in nikomur nič hudega ne stori, dokler se je ne polasti kak vodja z zgrešeno in zablodelo miselnostjo in je do skrajnosti ne izrabi, da zlepa ali zgrda priliči svoji zamisli vse, kolikor jih zaseže njegov državni ustroj.

Emancipacije in avtonomije ni več. Izginili sta kakor aprilski sneg. Na univerzah se »znanstveno« predava o zmotah in zablodah, ki postajajo najnovejše »znanstvene resnice«, umetnost je vprežena v propagandni voz ideologije edine državotvorne skupine, ki je tudi nositelj oblasti, delivec pravice in v zločinih zoper narodne interese (beri pravilno: zoper interese klike) obenem tožnik, sodnik in izvršilec kazni. Knjige in časopisi smejo samo še hvaliti, niti resnice o dogodkih izven domačih mej več zapisati ne smejo. Človek ni več svoj gospodar. Vse bolj postaja last Države, ki mu predpisuje hrano, stanovanje, obleko, dovoljuje ženitve in izbira zakonskega druga, izrablja družino za rodno novih državljanov, ki jih kmalu po rojstvu iztrga domu in jih uniformira ter poriva v bolj in bolj vojaške organizacije itd.

Človek dobiva dan za dnem vedno hujše udarce z bičem, ki ga je pletel sam. Sedaj vpije po miru, pa ne ve, da ga je zapravil sam, ko je Kristusov mir zavrgel, sedaj vpije po svobodi, pa je nekoč prav v imenu lažne svobode zavrgel svobodootrok božjih.

Študijski dnevi 17. kongresa Pax Romane

bodo v Zdraviliškem
domu v Rogaški Slatini
od 22. 26. avgusta 1938

Ko se nam danes vse bolj in bolj jasno odgrinja zgodovinski, ne samo miselni dokaz, da je vsega današnjega zla in vse današnje stiske kriv odpad človeštva od Boga, ne moremo nikdar dovolj glasno povedati sebi in vsem v opomin,

da je rešitev tudi iz časnih stisk, da tudi rešitev iz brezposelnosti in gospodarske nestalnosti, iz mrzlične oboroževalne obsedenosti, le v kar najbolj doslednem življenju po naukih katoliške vere, le v dejanskem totalitarnem katolištvu!

Edino totalitarno, dejavno in celega človeka zajemajoče katolištvo more rešiti človeštvo, ker more rešiti iz zla in stiske celega človeka, njegovo dušo in njegovo telo! Zato pa je tudi vsako delo, ki more poživiti katoliško življenje pri katoličanih ali pridobiti za Boga Bogu odtujene duše, odlično in vsega priznanja vredno delo za zboljšanje in ureditev tudi gmotnih razmer.

Današnje krize niso krivi stroji, ne pomanjkanje surovin, ne denar, ampak člo-

vek, ki je odpovedal in zlorabil sredstva, ki so mu bila dana v rabo. Zato pa je predvsem treba ozdraviti človeka in ga približati Bogu, njegovemu Stvarniku, da bo z milostjo Njega, ki hoče, da se tudi človek drži reda, ki ga je Stvarnik položil v naravo, pravilno vodil in urejal svet in izkoriščal dobrine po načelih zdrave pameti in božjih zapovedih!

Za nuncijski v Belgradu je sv. oče imenoval prevzvišenega g. msgr. Hektorja Felicija, naslovnega nadškofa korinškega, ki je bil doslej nuncij v Čilu.

15. maja, na sv. Izidorja - kmeta, bo slavila hrvatska kmečka mladina, organizirana v Skomu, svoj »skomaški dan«, kajti »kar je dijakom začetek šolskega leta, kar je trgovcem začetek tako imenovane sezone, to je kmetom pomlad. Ta čas slavimo prošnje dni in sv. Izidorja... 15. maj pomeni za vso skomaško mladino dviganje srca k Bogu in polaganje izpita pred hrvaškimi vasmi. Z Bogom začenjamo svoje delo. V Bogu je naša moč in uteha.« Slavje bo obsegalo slovesnosti v cerkvah in akademije.

21. aprila »Straža v viharju« zaradi velikonočnih počitnic ni izšla.

Katoličani in kino

Kino je dandanes prava velesila, ki jo lahko prištevamo med najvplivnejše činitelje, ki danes oblikujejo mišljenje izobražencev in neizobražencev. Vsakemu je jasno, koliko utegne slab film škoditi, posebno pa še mladini, ki je še neustaljenih nazorov. Kakšnih filmov je dandanes več, je menda vsakemu znano. Zato je dolžnost vsakega katoličana, da se bori proti slabim filmom in da skuša na njih mesto spraviti boljše.

Res je, da je pri nas Slovencih težko. Navezani smo na tujino in na židovske agencije, ki nam deloma zaradi pomanjkanja dobrih filmov, deloma pa s spretnim sestavljanjem serij dobrih, povprečnih in slabih filmov vsiljujejo včasih ne samo plehke, ampak celo kvarne filme. Mnogo krivde je seveda tudi pri občinstvu, ki ni dovolj zrelo, da bi tak šund bojkotalo. Zato je prav, če spoznamo, kako se katoličani po drugih državah bore za dobre filme, da tudi mi skušamo narediti kaj v ta namen.

V Franciji

Ko so katoličani v Franciji videli, kako je s kinom, so začeli takoj z živahno akcijo za lastno izdelavo filmov. Družba, ki jo je vodil neki vikar iz pariškega »rdečega pasu«, je l. 1930. prvič izdelala film »Sejalci življenja«, ki je po vsej Franciji dosegel velik uspeh. Leta 1932. so izdelali propagandni film za duhovniški naraščaj »Delavec ni za žetev«, ki je dosegel tak uspeh, da je družba sklenila ustanoviti pravo katoliško filmsko podjetje »Fiat-Film«. V aprilu 1935. je dosegel njihov kapital že vsoto 2.000.000 frankov. Od tedaj to podjetje redno izdeluje dobre filme in jih pošilja v svet in je zaenkrat še edino katoliško podjetje za izdelavo in razširjanje dobrih filmov, ki ima svoj studio, lastne dvorane za predvajanje filmov v Parizu in po deželi ter zalogo kostumov. Delavnost Fiat-Filma nadzoruje posebni cenzurni odbor, ki mu predseduje Beaussart, pariški pomožni škof. Doslej so izdelali že 23 filmov, kar je sicer, če gledamo na potrebe, malo, pa izredno veliko, če upoštevamo, da je podjetje komaj začelo delovati.

V Belgiji

Belgija za Francijo ne zaostaja. Že l. 1921. so začeli ustanavljati majhne družbe za boj proti slabim filmom, l. 1933. so se pa vse te skupine združile v centralno družbo, ki se imenuje »Le Centre Catholique d'Action Cinématographique (C. C. A. C.)« in ki ji predseduje sam belgijski nadškof kardinal. Ker Belgija ni država, ki bi filme izdelovala, zato ta družba nadzoruje uvoz in je nekak posredovalni organ med tujimi podjetji in lastniki kinodvoran v Belgiji. Kot močna posredovalna agencija vpliva lahko večkrat na izdelovalne družbe, ki morajo čestokrat popravljati že izgotovljene nedostojne ali manj dostojne filme, od česar nimajo koristi samo Belgijci, ampak tudi druge države, kamor pride film pozneje.

Razen tega so v Belgiji ustanovili l. 1928. zvezo lastnikov kinodvoran »Katoliško centralo« (Centrale catholique), ki bi jo lahko imenovali zvezo katoliških kinodvoran. Ta organizacija se je l. 1933. popolnoma vključila v »Katoliško središče kinematografske dejavnosti« (C. C. A. C.) in je sedaj njen odsek. Obsega 80 kinodvoran za zvočne filme, ki imajo redne predstave, razen tega nad 100 manjših dvoran, deloma še za neme filme, ki predvajajo filme samo periodično (n. pr. vsako soboto in nedeljo itd.) in še priložnostne odjemalce. Kot močna organizacija povpraševalcev po filmih lahko odločilno vpliva na kvaliteto filmov, saj družbam, ki proizvajajo filme, redno ne gre za njih vsebino, ampak za dobiček.

C. C. A. C. ima tudi svojo izločilno komisijo, ki jo sestavlja nad dvajset preizkušenih cenzorjev. Vsak uvoženi film pregleda najprej več teh cenzorjev, ki podajo svojo kritiko. Ta

se objavlja v časopisih s podpisom »Ciné-Sélection« in jo močno upoštevajo. Objavlja jih večina dnevnikov v Belgiji, pa tudi dnevnik drugih držav se pri ocenah filmov opirajo na te ocene, ki so objavljene tudi na posebnih listih, ki jih je doslej izšlo že nad 17.000.

Odsek »Documentation cinématographique de la presse« (DOCIP), ki je tudi odsek CCAC, daje informacije predvsem belgijskemu katoliškemu tisku, in sicer sedaj nad 60 dnevnikom, tednikom in mesečnikom in tako skrbi, da so čitatelji vedno poučeni o kakovosti filmov, ki jih igrajo.

Razen tega se je ustanovila posebna zveza, ki šteje sedaj 45.000 članov. Vsi ti so se obvezali, da ne bodo nikdar obiskali kinopredstave, ki bi žalila bodisi katoliški nauk bodisi nrvnost. Ta zveza ima krajevne odseke in lasten mesečnik.

V Ameriki

V Ameriki, ki ni katoliška država, obstoja posebna družba, ki se imenuje »Zveza dostojnosti«. Ta zveza ima namen zbirati vse dobromisleče vernike, jih poučevati o filmih

majo svojih ocenjevalnih komisij, si redno pomagajo z ocenami belgijske »Ciné-Sélection«. Pri nas skuša to nalogo izpolnjevati »Slovenski dom« s svojimi ocenami filmov.

V USA, v Angliji, v Belgiji in Mehiki so ustanovljene posebne organizacije obiskovalcev filmskih predstav, ki vplivajo ugodno na izboljšanje kvalitete filmov.

Ponekod imajo župnijske dvorane, ki jih nadzira KA. Ker jih je mnogo, jih morajo izdelovalci filmov le upoštevati, čeprav predstave niso redne. V Franciji, Italiji, Belgiji, Holandski in tudi na Češkoslovaškem so katoliški lastniki kinodvoran dobro organizirani, drugod pa bo treba raztresene lastnike šele organizirati.

Francija, Italija, Švica, Češkoslovaška, Holandska, Argentina in Kanada imajo katoliške posredovalne agencije za filme, ki so v neposredni zvezi z izdelovalci filmov.

Za izdelavo filmov pa imamo katoličani doslej le še francosko družbo »Fiat-Film«.

Mednarodni urad za kino

Kakor marsikje drugje so tudi tukaj dale pobudo katoliške žene. L. 1928. je namreč dala pobudo mednarodna zveza katoliških žen, da se je sklical prvi mednarodni katoliški kongres za kino. Tukaj se je ustanovil prvi mednarodni urad za kino, ki se je na prihodnjem kongresu, ki se ga je udeležilo po zastopnikih 20 narodnosti, končno izoblikoval in je sedaj v Bruxellesu.

Ta »L'Office International du Cinéma« je organ katoliške akcije. Združuje vse ustanove, ki imajo opravka s kinom in jih cerkvena oblast prizna kot katoliške. Hoče jim pomagati pri njih lastnem delu in pri pobijanju zla v filmu, proti kateremu se posamezne narodne zveze ne morejo uspešno boriti.

L'OIC išče stikov s katoliškimi ustanovami, ki imajo opravka s kinom, kjer pa jih še ni, jih skuša ustanoviti. Išče možnosti kar najbolj uspešnega sodelovanja vseh teh ustanov in skuša postati središče katoliške dejavnosti, ki bo tudi pri izdelovanju filmov dosegla, da filmi ne bodo gazili nrvnosti in napadali vere.

Pri vseh narodih si prizadeva ustanoviti ocenjevalne komisije in organizacije, ki bodo skrbele, da bodo ocene prišle v javnost in organizirati obiskovalce filmskih predstav, da bo tako lahko v imenu organiziranega katoliškega občinstva-konzumenta nastopila odločno s svojimi zahtevami pri izdelovalcih filmov.

Da smisel za dobre filme raste, kaže uspeh razpisa vaticanskega lista »L'Illustrazione Vaticana«, ki je dobil toliko tekstov za razpisano nrvno neoporečen, pa ne tendenčen film, da še vedno ni moglo pregledati vseh poslanih tekstov, čeprav je čas, ko naj bi se razglasil izid, že potekel.

Najgloblji vzroki krize

General dominikanskega reda p. Gillet se je vrnil s svojega velikega potovanja, ko je obiskal vse samostane benediktinskega reda v Evropi, v Ameriki in v misijonskih pokrajinah. Po vrnitvi je podal zanimivo sliko o položaju v svetu. Nadmoč Evrope je končno zlomljena. Vseposvod je slišati zaskrbljeno vprašanje: kam drvi svet? Najgloblji vzrok današnje krize pa je:

Rešitve iščejo samo v denarnih vprašanjih in na gospodarskem področju, namesto da bi zopet pojmovali človeka kot v resnici od Boga ustvarjeno bitje. Kristusova zapoved »ljubite drug drugega« je vredna več kot vsi oboroževalni načrti in gospodarski kongresi.

Med stavkujočimi delavci v Parizu jih je mnogo, ki dnevno zaslužijo nad 100 frankov. Kljub temu nezadovoljstvo in stavke.

P. Gillet je končal:

»Dajte raje ljudem zavest, da imajo neumrjočo dušo in pa hrepenenje po Bogu.«

Zmotni naziranj

Dvoje naziranj danes predvsem odtujuje narode Bogu in Cerkev: komunizem in državni totalitarizem. Da bi ti dve zmoti zavrnili, je lisbonski kardinal Gonçalves Cerejeira govoril po radiu »vsem ljudem, ki so blage volje«.

Kardinal razlaga, zakaj je danes toliko sovražstva na svetu, ki razjeda države in narode ter jih odvrača od onega večnega cilja, za katerim bi morali stremeti.

Človeštvo je pozabilo na Boga in na njegovo razodetje. Ker ne vidi prave luči, zato stika v temi za drugimi sredstvi, ki so pa navadno zgrešena in napačna. Brezbožni komunizem je postavil ljudem cilj na zemlji, ki ga hoče doseči z razrednim bojem. Da sovraštvo ne more roditi dobrih uspehov, mora biti vsakomur jasno. Na drugi strani se dviga državni totalitarizem, ki razglša sveto vojno proti komunizmu, a sam zapada v drugo veliko zmoto. Njemu je država vse. Država lahko po mili volji zapoveduje in ukazuje brez ozira na naravne nrvne zakone in na vero. Nadnarod naj si ustvarja moralno, kakor je njemu prav, drugi pa naj hodijo po potu, ki ga ta nadnarod zapoveduje.

Prava rešitev človeštva pa je v krščanstvu, ki se ni nikdar motilo in se ne bo. Njegov ustanovitelj je sam Bog, ki je znal dati take zapovedi, da morejo po njih ljudje, če jih izpolnjujejo, prav urediti tudi časno življenje in doseči snovno blagostanje. Edino krščanstvo pravilno pojmuje človekovo svobodo in odmerja prave naloge občestvu in državi. Zavedati se je treba, da je človek v prvi vrsti le človek z neumrjočo dušo, ki ji je namenjeno uživanje blaženstva v neposrednem gledanju Boga. Zato mu te svobode ne more nihče kratiti — niti razred niti država. Človek pa je tudi družno bitje, ki je nujno navezano na skupnost. Kajti le v skupnosti se lahko rešujejo razna vprašanja ter se dosegajo veliki cilji. Cerkev brani osebo in državo, zato je edino njena pot pravilna.

Državni šolski monopol

Belgrajski gimnazijski profesor se v listu »Pravdi« navdušuje za edino dovoljeni tip nacionalne gimnazije. Zahteva, da so vse gimnazije državne, češ da to zahtevajo višji narodni in državni interesi. Največjo pažnjo je treba posvetiti predmetom nacionalne skupine. Tudi viteški oz. vojaški vzgoji naj bi se dodelila vloga, ki jo zahtevajo narodni in državni interesi. Ta vzgoja naj bi se vodila sporazumno in s sodelovanjem z vojaškimi ter civilnimi oblastmi in s Sokolom kraljevine Jugoslavije. Verski pouk bi bilo treba kar najbolj prilagoditi sedanjemu duhovnemu razpoloženju, dejstvom, pojmovanju in metodam pouka in na kar najbolj širokih temeljih poučevati zgodovino cerkve našega naroda.

Vidimo, da se zopet pojavljajo težnje po državnim monopolizaciji šol. Brez ozira na to, da imajo pravico vzgajati otroke razen države, ki vzgojno nalogo le dopolnjuje, predvsem starši in Cerkev, moramo take zahteve, ki se skrivajo za neke imaginarne koristi naroda in države, odkloniti, ker je v interesu države le to, da so otroci dobro vzgojeni, ne pa samo napolnjeni z neko najmanjšo količino znanja. Res vzgajati pa more le verska šola, ker je verska vzgoja ogrodje vsega vzgajanja, ne pa državne šole, kjer je verouk le predmet, ali pa celo take, kjer bi verski pouk splahnel v glavnem na cerkveno zgodovino in bi vplivali na otroke še činitelji, ki se sami odrekaajo krščanstvu in razglajajo svoj svetovni nazor.

★

V Petrinji je profesorski zbor realne gimnazije prepovedal dijaštvu obisk kina in pa igranje nogometa, ker so dijaki pokazali izredno slabe uspehe v šoli.

Cenjene naročnike
ki so še v zaostanku s plačilom naročnine, vljudno prosimo, da nam ne povzročajo nepotrebnih stroškov za opomine, ampak nam kar najhitreje nakažejo zaostalo naročnino. (35- dln za celo leto), ker le tako moremo list redno izdajati. Uprava.

ter nato javno nastopati po časopisih in oglasih zoper nemoralo v kinu. Kadar koli se pojavi kak slab film, ta »Legion of Decency«, kakor se imenuje, protestira in organizira nekak bojkot. Tako so lastniki kinematografskih dvoran, kjer se kažejo slabi filmi, prisiljeni, da takih več ne naročajo, ampak se potrudijo, da dobijo boljše. Koliko uspeha imajo, najbolje vidimo, če za l. 1936. primerjamo ocene filmov za Ameriko in za Francijo.

	ameriški	francoski
Neoporečni filmi	50%	20%
Samo za odrasle	40%	25%
Odklonjeni	10%	55%

In drugod?

Odkar je Pij XI. izdal okrožnico o filmu, ki jo imamo tudi že v slovenskem prevodu (Dr. Ign. Lenček, Naša pot XII.), se je zanimanje za kvaliteto filmov med katoličani povečalo.

Redno delujejo nadzorne komisije, ki filme ocenjujejo, že v USA, v Belgiji, Franciji, Italiji, Holandski, Mehiki in na Češkoslovaškem. Prav tako so delovale tudi že v Nemčiji in Španiji. Sedaj si prizadevajo narodni odbori KA, da izvedejo podobno kontrolo nad filmi v vsaki deželi.

Ocene teh komisij pa pridejo do veljave šele, če jih objavljajo v časopisih. Kjer še ni-

Židovsko vprašanje

Kakor mačka vrele kaše se izogibamo v Jugoslaviji rešitve židovskega vprašanja. Skoraj vsi, ki so doslej spregovorili kaj o Židih, so peli hvalospeve o silni izvežbanosti Židov v trgovini, obrti in denarih poslih in kako se znajo hitro prilagoditi danim razmeram.

To povzroča prevelika verska toleranca Slovanov, ki vidijo v Židih le ljudi posebne konfesije in strah pred časopisjem, ki je v veliki večini pod židovskim vplivom. Razen tega je odstotek židovskega prebivalstva v Jugoslaviji tako malenkosten, da se zdi vsakemu površnemu človeku škoda časa in črnila za študij tega vprašanja. Res znaša židovsko prebivalstvo v Jugoslaviji le 5 tisočink vsega prebivalstva, vendar pa ima nad 70% vse »naše« zunanje trgovine, skoraj vse »naše« banke in skoraj vso »našo« industrijo v svojih rokah. Kako silno vpliva vse to na naše socialno in kulturno življenje v današnjem zmaterializiranim času, mora biti vsakemu takoj jasno.

Židovska vera

Velika večina kristjanov je prepričana, da je židovska »vera« zgrajena na svetem pismu SZ. Poleg biblije pa se opira predvsem na »Talmud« in »Sulhan-aruh«.

Židom je Talmud, kakor piše Salomon Kalderon (»Istor. jevr. naroda«, I. str. 65—66), »vzgojitelj židovskega naroda, neprecenljivi vir verske, kulturne in pravne zgodovine starih narodov, katerega glavni cilj je ustvarjenje velikih etičnih idej in verskih resnic v življenju«.

Bog po talmudu

Talmudski bog ima Žide rajši kot angele. (Kulin 91. a.) In samo zaradi njih blagoslovja svet. (Jebamot 63. a.) Na Žide se sploh nikdar ne jezi, ampak vedno le na Ne-žide. (Abodah Sarah 4. a.) Hvaležen je vsakemu rabinu, ki ga blagoslovi. (Berahot 7. a.) Zato se je treba vsakega rabina bati kot boga-gospoda. (Pesakim 22. b.) »Rabini imajo oblast nad bogom. Kar oni hočejo, to mora bog izvršiti.« (Katan 16. b.) »Karkoli rabini utrde na zemlji, to je za boga zakon.« (Roš hošana 8. b.) »Vsi rabini bodo postali bogovi in se bodo imenovali Jehove.« »Vsak rabin bo dobil od boga 310 svetov kot darilo.« (Sanhedrin 100. a.) »Kdor se jezi na kakega rabina in misli o njem kaj hudega, je to tako, kot da bi to storil bogu.« (Kulin 110. a.)

Talmud o Židih in Nežidih

Vsakemu Židu bo na drugem svetu služilo 2800 sužnjev — Nežidov. (Sabat 32. b.) »Blagor nam Židom, ker smo tako pametni.« (Erubin 53. b.) »Svet ne more obstajati brez vetra, še manj pa brez Židov.« (Taamit 3. b.) »Židje so samo zato razsejani med tujimi narodi, da jih spreobračajo.« (Pesakim 87. b.) Nadalje piše: »Samo Židje se smejo imenovati ljudje, Nežidje pa niso ljudje, ampak živina.« (Baba batra 114. b.) »Kdor ne študira Talmuda (Nežid), tega je dovoljeno ubiti in raztrgati kot kakšno ribo. Rabin Eliezer pa pristavi: Če nam ne bi bili (Nežidje) potrebni za delo, bi jih mi že davno vse pobili.« (Pesakim 23. b.)

Delo namreč za Žide ni častni vir življenja, ampak največja sramota. Kajti »dokler poslušajo Talmud, morajo delati Nežidje, a Židi dobro jedo.« (Berahot. 35. b.) To je delno tudi res, kajti vsak slepar živi na stroške drugih ljudi. »Kdor študira Talmud, postane slepar.« (Sota 21 b.)

Talmudska morala

»Dobro delo je lagati zaradi ljubega miru. Jozefovi bratje so lagali, prerok Samuel je lagal, (Jebamot. 63. a.) »Krivica in zatiranje bližnjega« ali »brata« (t. j. Žida) ni dovoljeno,

nasproti Nežidu pa je to dovoljeno.« (Sanhedrin 57. a.) »Zakonolomstvo se zgodi le tedaj, če polnoleten Žid zapelje soprogo drugega polnoletnega Žida (Sanhedrin 52. b.). »Svojo lastno ženo sme Žid na poljuben način spolno zlorabljati (Nedarim 20. b.)

Toliko obscenih mest kot Talmud nima gotovo nobena še tako nemoralna knjiga. In vendar je Talmud Židom najbolj svet. »Če so se odlikovali Židje med vsemi narodi, med katerimi so bili raztreseni, s celo vrsto državljanskih in osebnih kreposti, pripada zasluga za vse te moralne vrednote Talmudu.« (Lj. Kosier: Jevreji u Jug. i Bugarskoj, str. 3.) Seveda je to sodba Žida!

Še bolj kot Talmud ureja razmerje med Židi in kristjani »Šulhan-aruh«. Profesor Kalderon pravi (II. St. 35): »Kako zelo je bilo razvito religiozno življenje Židov v Poljski, dokazuje tudi dejstvo, da ni nikjer drugje našel »Šulhan-aruh« toliko odmeva kakor v Poljski. Poleg Talmuda se je to delo najbolj študiralo in komentiralo.« Ni več govora o S. Z., ker menijo Židje, da imajo sami boljše verske knjige.

»Židini smeš tudi v soboto nuditi pomoč pri porodu, četudi bi bil sobotni počitek s tem oskrunjen... Nežidini pa se v soboto ne sme nuditi pomoči, tudi ne z delom, ki ne oskrunja sobote.« (Arah kajim 33. a.) »Če se kdo s krivo prisego more rešiti smrtne kazni, se to imenuje prisiljena prisega in greh zaradi krive prisega ne pride v poštev. Pri denarnih procesih je kriva prisega dovoljena le takrat, če je nihče ne more kot take dokazati.« (Joreh deah 232.) »Če ima kakšen Nežid pri Židu denarno terjatev in more kakšen Žid — kot edina priča — pričati za Nežida proti Židu, je tam, kjer obsodi nežidovsko pravo na podlagi izjave ene priče Žida na povrnitev, drugemu Židu prepovedano pričevanje za Nežida; če se temu protivi, ga zadene (židovsko) izobčenje.« (Košanha-mišpat 28.) »Če ima kakšen Žid za stalnega odjemalca kakšnega Nežida, je na mnogih krajih drugim Židom prepovedano tekmovali prveemu, kajti, tako pravi dalje, »vse imetje in posest Nežidov je lastnina brez gospodarja, in kdor pride prvi do nje, je upravičen, da se z njo obogati.« (Košen ha-mišpat. 156.) »Židovskemu najditelju je dovoljeno obdržati izgubljeno stvar Nežida, kajti zapovedano je (5. Mos. 22. 1): »Izgubljeno stvar tvojega brata moraš vrniti.« Če pa židovski najditelj vrne izgubljeno stvar Nežidu, greši, ker krepi s tem gospodarsko moč tistih, ki kršijo zakone (Nežidje). Če pa vrne stvar z namenom, da počasti ime, to se pravi, da bodo zaradi tega Židje hvaljeni in smatrani za častivredne ljudi, takrat je njegovo delo hvalevredno.« (Košen-ha mišpat 266.) »Žid ne sme ogoljufati židovskega, pač pa nežidovskega zakupnika carine, in celo nežidovskega vladarja (katerega carinski zakupnik je sam) za carino, četudi to prepoveduje nežidovsko državno pravo. Židovski zakupnik carine in židovski tihotapec lahko mirno kršita nežidovske državne zakone, če se jima ni treba bati, da bo prišlo njihovo oškodovanje nežidovskih financ na dan.« (Košen-ha mišpat 369.) Ker danes ni več zakupnikov carine in davkov, velja to pač samo za utajo davkov in tihotapstvo deviz. Zakon 388. pravi, da se mora spraviti s sveta vsak židovski denunciant, še preden je izvršil svojo namero in je s tem morda oškodoval kakega Žida. Vsak Žid, ki pride prvi do njega, ima dolžnost ubiti ga in vsi Židje ga morajo podpirati z denarjem.

★

Sporazumno s kardinalom Verdierjem je nekaj pariških občinskih svetnikov predlagalo, naj se papeški paviljon še ne podre. Letoš bo namreč v Boulogne velik marijanski kongres, ker je prešlo 300 let, odkar je Ludvik XIII. Francijo slovesno posvetil Materi božji. Od maja do oktobra nameravajo imeti velike

umetniške razstave, predavanja, duhovne koncerte in gledališke predstave na čast zaščitnici Francije.

Na Holandskem je občinski svet občine Wouw sklenil, da obesi v občinski posvetovalnico križ in da bodo začenjali seje vedno s krščanskim pozdravom.

Na Holandskem v Hilversumu bodo 10. maja z velikimi slovesnostmi blagoslovili radijski studio katoliškega društva za radio. Blagoslovil ga bo utrechtski nadškof dr. De Jong, pri slovesnostih pa bo tudi papežev internuncij Paolo Giobbe.

Kanada se brani pred nemoralno literaturo. Amerikanski magazin »Chick«, ki s svojo nemoralno vsebino pokvarja mladino, je v vsej Kanadi prepovedan. Pri nas pa vidiš v vseh trafikah dnevne magazine, ki z zastrupljanjem mladine donajajo lepe denarce židovskim firmam in »pisateljem«.

V šanghajskem radiu predavajo zadnji čas redno izmenoma trije ameriški jezuitje o veri. Njihova predavanja so vzbudila veliko zanimanje po vsem Vzhodu.

Krščaska dobrotelost v kitajsko-japonski vojni. Vseposvods, kjer še divja vojna, zlasti v apostolskem vikariatu Loyang, se omejuje delovanje misijonov izključno na postrežbo bolnikov, ranjencev, beguncev in otrok brez doma. Ta dela ljubezni so povzročila, da se spreobračajo mnogi Kitajci h katoliški Cerkvi in žele spoznati njen nauk. Samo v provinci Shanling se je v zadnjih treh mesecih javilo nad 7000 katehumenov; polovica teh je bila na veliko noč krščena.

Angleški katoličani imajo na veliki državni razstavi v Glasgowu lep lasten paviljon, ki ga bo 14. maja odprl glasgowski nadškof Mackintosh.

Minister za trgovino in industrijo Luaucez se je udeležil z vsem osebjem svojega ministrstva slovesne svete maše v Bilbaou, preden je prevzel svoje posle; minister in vsi njegovi sodelavci so sprejeli tudi sveto obhajilo, kajti zavedajo se: »Če Gospod ne žida hiše, se zaman trudijo zidarji.«

Pred veliko nočjo je bil v Rimu generalni kapitel oo. jezuitov, ki se ga je udeležilo 162 očetov. Za nalogo je imel, da prilagodi klasični študijski načrt, ki se mu morajo jezuiti zahvaliti za velik del svojih uspehov, predpisom papeževe okrožnice »Deus scientiarum Dominus«, ki je pred leti na novo uredila znanstveno filozofsko in bogoslovno izobrazbo bogoslovcev. Vodi ga general o. Ledochowski in je po številu 28. od ustanovitve reda. Jezuitski red šteje sedaj 25.460 članov.

SOVJETSKI ZDRAVNIKI V PRAKSI

V »Burjat-Mongolskaj Pravdi« beremo o razmerah, ki vladajo po zdravniških domovih v Rusiji. V Nižjem Angarsku je postal šef zdravstvenega doma neki Kolosovski, skrajno zanikrn zdravnik. Najtežje operacije je izvrševal pijan, tako da je mnogo smrtnih primerov nastopilo zaradi malomarnosti. Svojih aparatov sploh ne znaži ali desinficira, ampak jih pusti ležati kar tja v en dan. Zaradi nesnage, ki vlada povsod, je vse polno primerov zastrupljenja krvi. In medtem ko voditelji obljublajo raj, svoje roke pa namakajo v kri, umira na tisoče ljudi po vsej Rusiji zaradi malomarnosti zdravnikov. List konča s pozivom, naj se takšni dogodki preprečijo, toda do sedaj se še ni nikdo zganil.

NAČRTI KOMUNISTOV SO PROPADLI

Sovjetski zastopnik v Zenevi, Litvinov-Finkelstein, je včasih navdušeno deklamiral, ko je razlagal zastopnikom držav svoj načrt o skupni varnosti in večnem miru. Kakor vemo, je mogotec le pripravljati pot za svetovno revolucijo in njegova izvajanja o miru so bila laž in hinavščina. Zadnje čase vidimo, da je Evropa začela urejevati svoja vprašanja sama brez sovjetske Rusije. Stalin je torej osamljen in Evropa se bo, upajmo, vendar spametovala in ne bo nasedala lažem rdečih spletkarjev.

I v e r i

V Splitu so na sestanku duhovnikov iz splitske in makarske škofije razpravljali o pripravah na veliki evharistični kongres, ki bo l. 1940. v Splitu.

V juliju t. l. bo v Splitu II. liturgični kongres, ki bo skušal še bolj poživiti liturgično gibanje in smisel za liturgijo med Hrvati.

15. maja bodo križarske organizacije na Hrvatskem slavile Merzov dan. V Zagrebu se že pridno pripravljajo, da bo slavje kar najlepše.

Evharistični kongres kotorske škofije. V kraju Muo blizu Kotora imajo v cerkvi ohranjeno telo bl. Gracija, evharističnega svetnika. Gracij se je rodil na Mulu 27. nov. 1438. Prav letos bo 500 let, kar se je rodil in 50 let, kar ga je Cerkev prištela blaženim. Prevzvišeni msgr. Butorac, kotorski škof, je zato določil, da bo 3. in 4. septembra t. l. v Muu škofijski evharistični kongres za kotorsko škofijo, ki so ga začeli z vso vnmemo pripravljati.

Hrvatska Katoliška akcija ima že nad 600 podružnic z nad 30.000 člani in pridobiva člane pri vseh stanovih, kljub težkočam, ki jih ji stavi zlasti v manjših podeželskih mestih tako imenovana inteligenca. Kakor pri nas, tudi na Hrvatskem ne gre nekaterim v račun, da bi narod začel globoko versko življenje, zato skušajo z lažmi o političnih ciljih HKA in s širjenjem nemoralnih knjig in časopisov, pa tudi s svojim slabim vzgledom onemogočiti katoliški prerod hrvatskega naroda.

Na Madžarskem so letos na veliki petek ob 3 popoldne v spomin na Kristusovo smrt 1 minuto molčali in za 1 minuto prenehali z vsakršno dejavnostjo.

Po neki statistiki so v neki nemški škofiji vsi novoposvečeni duhovniki, ki jih je 39, iz tako imenovanega srednjega stanu in iz družin, ki imajo povprečno po 5 otrok.

Poravnajte naročnino!

»Kirchendienst« poroča, da je 38 letna komunistka Ana Nikolajevna Vasiljuk dobila kot odlikovanje naslov »profesorice brezboštva«, to pa zato, ker je napisala knjigo: »Cerkev, pomočnica svetovnega imperIALIZMA«, ki je polna najnesramnejših in najneosnovanejših obtožb.

»Komsomolskaja Pravda« z dne 27. III. t. l. poroča, da sta bila kaznovana ravnatelj neke šole Nikuljčev in vodja rdečih pionirjev, ker nista preprečila nekemu duhovniku, da je krstil 28 otrok. Obsojena sta bila, ker sta dopustila, da se je izvršilo »nasilje nad otroki«.

Kakor poročajo, se je komunistična stranka Palestine zaradi zadnjih procesov v Moskvi ločila od III. internacionale in se priključila IV. internacionali, ki jo vodi Trocki. Sedaj se je prvič zgodilo, da je ena izmed sekcij Kominterne prelomila z Moskvo.

Sovražnik delavstva št. 1. Angleški list »The Fundamentalist« poroča, da so v Saratovu ob Volgi na zborovanju krajevne brezbožniške organizacije razglasili Kristusa za »sovražnika delavskega razreda št. 1.« Svoj sklep so utemeljevali, češ da je Kristusov nauk dolga stoletja preprečeval komunistično svetovno revolucijo, razen tega pa se poslužujejo njegovega imena vsi, ki so proti svetovni revoluciji proletariata. Ta svoj sklep so takoj sporočili svojim »prijateljem« v komunistični Španiji.

V Pittsburgu je bilo pri novi maši Raymond Heintza 500 voznikov taksijev. Novomašnik je namreč tudi prevažal ljudi v svojem taksiju 17 let, nato pa je vstopil v bogoslovje.

O pravi kulturi telesa

Dvojna je kultura telesa. Materialistična in krščanska. Danes pri mnogih prevladuje prva. Poveljuje se zdravo in močno telo in vse, kar telo premore. Ocenjuje in slavi se njegova moč in lepota. Tej materialistični kulturi telesa služijo danes mnoge organizacije, literatura, filmi... Toda slava tako poveljevanega telesa je kratkotrajna. Življenje beži v času brezobzirno naprej in prinaša starost, onemoglost, smrt. Človek sam je slab varuh svojega telesa. Čas je močnejši kot vse njegovo prizadevanje. Nazadnje vedno obvelja Jobova modrost: Človek, rojen iz žene, živi malo časa in ovene kakor roža...

Bog, stvarnik in ohranjevalec vsega, kar je, nas v razodetju uči drugačne kulture telesa. Po veri vemo, da se telo samo v zvezi z dušo poveljuje. Kdor duše ne pozabi, najbolje skrbi tudi za svoje telo. Vera ne uči nikdar, naj človek sovraži svoje telo. Ta očitek je krivičen in nikjer utemeljen. Pač uči premagovanje in zatajevanje telesa, in sicer zato, ker telo ni vse in se mora naučiti služiti duši, da more duša služiti Bogu. Telo bo le v zvezi z dušo doseglo zveličanje in poveličanje. Kristus pravi: »Telesa pravičnih se bodo svetila kakor sonce«. Pravičnost pa pomeni krepost duše, ki bo sodbo pred Bogom tako prestala, da je Bog ne bo zaorgel.

Dvojna je kultura telesa, ker se ljudje ločijo na dva tabora: na verne in neverne, kakor se bodo ločili tudi ob sodbi: na pravične in pogubljene. Po tem, kaj bomo na koncu, se cenijo vse, kar danes delamo. Tudi kultura telesa se meri po tem merilu. Kristusovo vstajenje meče zarke tja do našega vstajenja. In kdor to uvidi, se pravi, da razume Pavlove besede: Če Kristus ni vstal, potem je prazna naša vera! Prava kultura telesa je tista, ki se zaveda Kristusovega opominja: »Ne bojte se sovražnikov, ki umorijo telo, bojte se pa sovražnikov, ki morejo telo in dušo pogubiti v peklu!«

Knjige

Vzajemnost katoliških Slovanov. Poročilo o kongresu zveze slovenskih katoliških akademikov in seniorov (Slavia Catholica) v Ljubljani od 19. do 22. julija 1937. Založil Slovenski klub, Ljubljana 1938.

Knjiga za uvodom g. prelata dr. Grivca o vzajemnosti katoliških Slovanov podaja poročilo o zborovanju Slavicae Catholicae, ki je bilo sedaj že drugič v Ljubljani. Obsega potek zborovanja in ima tudi referate gg. govornikov na zborovanju. G. prelat dr. Grivec je govoril o slovanski ideji knega Koclja in škofa A. M. Slomška, France Stelè o skušnjah dosežanjih med slovanskih stikov, dr. Janda iz Prage o važnosti, načinih in možnosti slovanskega zblizanja v bodočnosti, Drago Obržan o Slovanih v izseljenstvu, dr. Rajec iz Bratislave o okrožnici »Divini Redemptoris« in Slovanih, Jan Stolarski iz Krakova o nevarnosti komunizma in brezboštva za Slovane. O isti temi je govoril kot koreferent še J. Ambruž iz Bratislave.

Na koncu so še pridejane resolucije, ki so bile sprejete na zaključnem zborovanju. — Knjiga ima trajno vrednost ne samo kot poročilo o delu kongresa, ampak še zlasti zaradi tehničnih referatov.

★

Za romanje v Lurd je doslej za letošnje poletje najavljenih že 122 posebnih romarskih vlakov.

V Liverpoolu so ustanovili visoko šolo za Kat. akcijo. Predavajo cerkveno zgodovino, liturgijo, apologetiko, cerkveno petje, etiko in sociologijo. Namenjena je bodočim voditeljem katoliškega pokreta.

Književnost

Anita

Anita je bila lep otrok z velikimi, svetlo-modrimi očmi kot je nebo ob prvih pomladanskih dnevih. Sanjavi otroški obraz so ji obkrožali plavi lasje kakor venec in se ji nalik slapu prešerno vsipali preko tilnika.

Anitini stariši so prebivali v eni izmed številnih raztrganih barak, ki so se stiskale v majhni globeli, kakor da bi zablodile tjakaj pred vsiljivim vetrom, ki jim je cefral papirnate strehe, skozi katere je ob slabem vremenu neovirano kapljal dež — in kakor da bi se sramovale zasmeha ljudi. V globel so vodile vegaste steze, po katerih se je neprenehoma cedila voda, zlasti pa spomladaj, ko je v soncu kopnel poslednji sneg. V tistem času se je vsa globel spremenila v blatno jezero in počnele barake so plavale po njem kot stare razsušene ladje in iskale varnega pristana. Semkaj ni nikdar zablodila ptičja pesem in sončni žarki niso mogli prežgati težke megle, ki je iz bede in žalosti stkana ležala nad globeljo. Trate so rumenele kakor v brezupu in iztezale kvišku osušena stebelca, kot da bi hotele ujeti vsaj košček tistega življenja, ki je valovilo tam zgoraj. Stopinje so vodile samo v globel, nikdar ven. Kogar je življenje zaneslo v ta kraj, je odhajal iz njega le optran z beraško torbo.

Anita je zgodaj postala otrok ceste. Z veliko culo v roki, z otroško začudenim smehljajem na licih, z daljnjim hrepenenjem v lazurnih očeh je kakor angel bede blodila po svetlih ulicah mesta. Oh, tam je bilo vse nekaj drugega kot v tisti pusti globeli. Tam je bila ptičja pesem kakor potresena po ozračju in iz sonca je izhlapevalo prešerno veselje. Anita bi najrajši ostala sredi tega življenja in se več nikdar ne vrnila nazaj v tisto nemo globel. Toda morala je domov. Vsak večer je morala prinesiti domov kruha, belega kruha... In če ga ni bilo?... Ob sami misli so Aniti klecnila kolena in se ji splašile otroške oči.

Anita je stopala po gladkih pločnikih, na katere je sijalo sonce v velikih, toplih curkih, da je samo čakala, kdaj se bo izlilo in bo za njim ostala le krpa modrega neba. Na obeh straneh široke ulice so se dvigale visoke hiše prav gor do neba. Anita jim ni videla do vrha, komaj da jih je z misljo dosegla. Na ulico so se odpirale s širokimi vrati. Anita se je morala z vso težo obesiti na svetlo medeno kljuko, da so se ji odprla tiho, neslišno, kakor da ne bi hotela motiti tišine, ki je vladala v hiši in kakor da bi prisluškovala ptičji pesmi, ki se je zunaj poigravala s soncem. Veže so bile visoke in svetle, na stenah so negibno cvetele rože, kakor da bi primrznile na zid. Anita se je spomnila doma. Pri njih so bile stene obite z lepenko in so neprijetno dišale po smoli. Pozimi je skozi nje neovirano prihajal mraz.

Plaho je potrkala na vrata. »Kaj bi rada?« »Kruha...« je dahnila plaho. »Fuj! Tako majhna, pa že berači! Poberi se!«

Strmela je nekaj časa v vrata, ki so se s treskom zaloputnila. V oči so ji navrele solze in padale na kamenite stopnice.

Tako je romala od vrat do vrat, s pisano culo v roki. Smehljaj je ugasnil in se skrtil nekam v globino duše in namesto začudenja se je strah zrcalil v očeh. Ponekod se je iztegnila skozi priprta vrata roka in ji ponudila kos kruha; drugod je trkanje zaman odmevalo po veži in se izgubljal v tišino. Kadar je dobila kos kruha, se je zagrizla vanj, da je rumena skorja zahreščala pod lačnimi zobmi, da si je potešila glad, ki ji je ovel ustnice. Nato je nabirala v culo.

Zunaj je bila svetla pomlad. Med okni so v rožnikih cveteli rdeči, rumeni, temnomodri

cvetovi. V parku so žvrgoleli ptički kot za stavo, oleandri so opojno dehteli in v jasminove veje so se ujele bele zvezdice. Pod cvetočimi kostanji so se igrali otroci. Njih veseli vrišč se je v vrhovih dreves lovil z vetrom in odjadral na njegovih lahkotnih krilih v daljo. Pisana krilca so veselo frfotala v vetru. Na stezi je pozabljena ležala velika pisana žoga.

Anita si je želela med nje. Otroci iz globeli niso poznali veselega vrišča. To je bila le njih daljna, neuresničena sanja. Prezgodaj so morali okusiti bedo. Ko bi smela Anita le enkrat zagnati tisto pisano žogo, da bi veselo odskočila in se zakotalila po belem pesku! Tiho se ji je približala, skoraj da se jo je bala prijeti. Na njej so bili naslikani veliki metulji.

»Pusti, beračica!«

»Pusti, capinka!«

Pustila je žogo, da se je zatrkjala po tleh in zbežala. Nato je oddaleč izza grmovja gledala veselo igro. Na jasminovo cvetje so padale njene solze kot biserna rosa.

Pomladi so bile dolge in vse polne cvetja. V bregovih nad mestom so se iz sanj prebujali telohi in zvončki. Če je potegnil veter skozi nje, so zazvonili kot srebrni kraguljčki. Najlepše je bilo takrat, ko so vzcvetele vijolice. Takrat je Anita vstajala prav zgodaj, komaj so se prvi sončni žarki zapletali v razmršene vrhove gozdnih dreves. Šla je nabirat cvetja, ga vezala v šopke in potem prodajala ves dan, dokler se ni sonce nagnilo k zatonu. V revnem krilcu, s svetlo-modrimi očmi, plavimi lasmi in s cvetjem v roki je bila kot obubožana kraljična iz pravljice. V očeh ji je sijala tiha prošnja, ki je ljudje niso razumeli. Morda se je kdo posmehnili njeni bedi, iz katere je dehtela kot čarobna roža, nato je brezbrizno izgubil v parku. Aniti je žalost cvetela v očeh.

...

V letih je postala Anita dekle. Razbohotila se je kot divja roža med trnjem, ki ji zdaj pa zdaj mimogrede, kakor slučajno, posije v obraz topli sončni žarek, in zato sama tembolj hrepenenče obrača za njim svoje oči.

V srcu se ji je prav na tistem vzbudila želja po daljni sreči, ki je morala pač biti nekje daleč, tam, kjer je jutro odstrlo svoj svetli obraz, ali tam, kjer je večer razpenjal svoja krila. Prav na tistem, sam Bog v nebesih ve zakaj, si je pozelela nekoliko tople sreče, saj je do zdaj ni poznala in ji še ni pogledala v lice. Razbičana duša je iskala trdne opore, kamor bi se brez skrbi lahko naslonila. Pa bila je sama. Na cesti. Pesem ceste ji je bila uspavanka. Temne in ozke ulice, z golimi stenami na obeh straneh so ji kričale o strašni praznoti njenega življenja. Tam preko, tam so že bile svetle ulice, v tisočerihih lučeh se blesteče. Tam je plalo oholo in prešerno življenje, ki je Anito vleklo z neodoljivo silo. Toda tjakaj ni mogla. Vedno jasneje ji je vstajal pred očmi brezmejni kontrast med onim in svojim življenjem, med onim bogastvom in njeno bedo. V duši je rasla zavest globoke krivice, ki jo je z bridkostjo čutila, a še ne razumela. Zakaj vse to? Zakaj? Odgovora sama ni mogla najti in ga ni našla. Iz srca se ji je razraščala žalost kot temni cvet.

Njena življenjska pot se je spuščala po klancu navzdol. Na dnu je valovilo gorje. V duši ji je ugasnilo sonce, tisto sonce, ki sije človeku tudi takrat, ko je nebo prevlečeno z oblaki. Cvetlic ni mogla več prodajati. Bila je prevelika za to in razen tega jih je bilo toliko, ki jih je vrglo življenje na njene sledove. Življenje si je kupovala s svojim telesom.

...

Ko se je Anita zbudila iz nezavesti, v katero jo je zazibala bližina smrti, je ležala v bolniški sobi. V zraku je visel zoprn duh po zdravilih. Skozi okna, ki so bila zastrta z gardinami, je padal ozek šop žarkov. Po sobi je

tiho, skoraj neslišno hodila sestra, kakor da bi bila brez telesa. Bela halja, v katero je bila oblečena, je bila kakor oškropljena od trpljenja. Na sosednjih posteljah je ležalo več deklet z blodnimi očmi in izpitimi obrazi. Nad vsemi je ždel angel smrti.

Sestra se je vprašujoče sklonila k njej.

»Kaj želiš, otrok?«

»Kje sem?«

»V bolnišnici. Toda zdaj se moraš naspati in spočiti. Dolga je bila tvoja pot iz smrti v življenje.«

Pobožala jo je po glavi in Anita je občutila tiho zadovoljstvo. Do zdaj še nihče ni z njo tako ravnal. Daf Mati nekoč. Toda nje se je spominjala le nejasno, kot da je izginila v nekaki megli, ki se je vedno bolj gostila. Prav nič ji ni bilo do spanja in v tej novi okolici se je čutila spočito. Zakaj je prav za prav skočila v vodo in kdo jo je izvlekel? Ni si znala odgovoriti, kakor ni mogla razumeti svojega usodnega ravnjanja. Bila je pač otrok ceste že vse od tistih dni, ko je vsak potreben koščka strehe nad svojo glavo in varnega materinega krila. V duši se ji je nabiralo veliko trpljenje, ki je zagrnilo njeno življenje kot pajčolan. Vsak trenutek je kanila v kupo kaplja grenkosti, dokler ni bila polna do roba. Nato se ji je vse to gorje razlilo iz srca kot mogočen, vse uničujoč slap. Bila je do grla sita življenja, ki mu ni našla pravega namena. Tako se vedno zgodi ljudem, ki se pogrežajo v blato. Čim bolj se potaplja v njem, tem bolj zbledeva pred njihovimi očmi namen življenja, dokler ne izgine popolnoma. In nato se v bednosti sprašujejo: kam? in zakaj?

Sedaj se je čutila nekam pomirjeno. Tista dušna onemoglost in otopelost, ki se je je zadnji čas tako pogosto pollaščala, je izginila popolnoma. Kakor da je mrzla reka odplavila iz duše tudi spomin na bedno, trpljenje polno preteklost, življenje pa pustila nedotaknjeno, da se lahko razcvete v soju pomladanskega sonca. Skozi gardine na oknih se ji je zdel svet nekam čudno odmaknjen, prestavljen v nedogledne dalje in svetlo-modro nebo je bleščalo skozi megleni čad kot iz preteklosti. Po sobi je s tihimi koraki, skoraj neslišno, stopala sestra in na nasprotni steni je visel velik križ. Kristus na njem je izgubil svoj trpeči izraz in iz obraza mu je lilo usmiljenje ter tolažba. Anito je obšla čudna misel, da ti dve bitji prevzemata nase vso to težo trpljenja, ki jo nesrečneži prinašajo semkaj in pri srcu ji je bilo lahko. Življenje, ki ga je živela do sedaj, se ji je nenadoma zazdelo kot nelep, izgubljen sen. Zdelo se ji je, kakor da je hodila po mračnih podzemskih hodnikih in so se ji šele zdaj odprla vrata v sončno življenje. Morala je odvaliti s sebe težo preteklosti, ki jo je pritiskala na dušo.

Ko je svojo zgodbo zaupala sestri, ki ji je stregla, ji je bilo, kot da je del svoje duše podarila človeku, da jo ohrani kot dragoceno skrivnost.

Zdaj je gorelo v njej novo življenje.

Draži.

★

Nankinški apostolski vikar Paul yu Pin je imel v westminsterski katedrali slovesno sv. mašo za trpeče kitajske katoličane. Sv. daritve se je udeležil tudi dr. Sun, sin ustanovitelja kitajske republike, razen njega še diplomatski zastopniki, pa tudi člani verskih redov in kongregacij, ki delujejo med Kitajci.

Osrednji svet ruske zveze brezbožnikov je sklenil, da osnuje v Moskvi veliko tiskarno, kjer nameravajo tiskati brezbožniške knjige za vse narode sveta. To so sklenili, ker v nekaterih državah nikakor ne morejo tiskati in izdajati brezbožniških knjig in propagandnih lastov, ker jih ovira ali državna oblast ali lastniki tiskarn. Tiskarno nameravajo oskrbeti z vsemi tipi črk, tako da bodo mogli tiskati besedilo v 45 različnih jezikih. Stroški so preračunani na 11.6 milij. rubljev.